

KRØDSHERAD KOMMUNE

ÅRSBUDSJETT FOR 2018

ØKONOMIPLAN FOR PERIODEN 2018 – 2021

**Årsbudsjettet er første år i økonomiplanen og bindende.
Økonomiplanen forøvrig er retningsgivende.**

Rådmannens forslag

Innhold

Innhold.....	2
1. INNLEDNING OG HOVEDTREKK	4
1.1 Forundring – forandring – framtidstro	4
1.2 Statsbudsjettet og statlige rammebetingelser	7
1.3 Organisering av budsjett og økonomiplanarbeidet	8
1.4 Sektorovergripende forutsetninger for årsbudsjett og økonomiplan.....	9
1.5 Sektorovergripende styringssignaler:	10
2. DRIFTSBUDSJETT FOR PLANPERIODEN.	12
2.1 Hovedoversikt driftsbudsjettet for 2017 og økonomiplan 2018-2021	12
2.2 Sektor 1: Sentraladministrasjon	15
2.3 Sektor 2: Oppvekst	18
2.4 Sektor 3: Helse og Omsorg.....	23
2.5 Sektor 4: Teknisk drift og utbygging	27
2.6 Sektor 5: NAV	30
3. INVESTERINGSBUDSJETT FOR PLANPERIODEN.	32
3.1 Investeringsbudsjett for planperioden	32
3.2 Prosjektbeskrivelse:.....	33
Vedlegg 1: Budsjettskjema 1a og b	36
Vedlegg 2: Budsjettskjema 2a og b	37

BUDSJETTSKJEMA 2A OG B			
	Regnskap	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018
BUDSJETTSKJEMA 2A			
Investeringer anleggsmidler	41 703 716	10 600 000	52 290 000
Utlån og forskutteringer	512 000		
Kjøp av aksjer og andeler	499 652	560 000	610 000
Avdrag på lån	261 930		
Dekning tidligere års udekket	0		
Avsetninger	2 600 421		
Årets finansierungsbehov	45 577 719	11 160 000	52 900 000
Bruk av lånemidler	-25 746 010	-10 400 000	-51 020 000
Inntekter fra salg anleggsmidler	-4 304 101		
Tilskudd til investeringer	-2 174 497		
Kompensasjon for mva	-4 370 955		
Avdrag utlån og refusjoner	-5 211 212		
Andre inntekter	-58 099		-235 000
Sum ekstern finansiering	-41 864 874	-10 400 000	-51 255 000
Overført fra driftsregnskapet	-1 362 015	-760 000	-810 000
Bruk av tidl. Års udisponert	0		
Bruk av avsetninger	-2 350 830		-835 000
Sum intern finansiering	-3 712 845	-760 000	-1 645 000
Sum finansiering	-45 577 719	-11 160 000	-52 900 000
Udekket	0	0	0
	Regnskap	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018
BUDSJETTSKJEMA 2B			
Tomtesalg Glesneøen	131 511		
Gateadressering	45 109		
IKT-utstyr/linjer	303 634		
Leligheter Krøderen	10 483 135		
Ladestasjoner			470 000
Sum rammeområde 1	10 963 389	0	470 000
Pc-kjøp elever	178 374	200 000	200 000
Sum rammeområde 2	178 374	200 000	200 000
Sum rammeområde 3	0	0	0
Infrastrukturfond Norefjell	3 227 002		
Sundelykka	20 800		
Ambulansestasjon	6 780 445		
Øvre Ruud	6 606 741		
Opparbeiding Sletteøen	531 857		
Swømmehall	8 642 154		
Kommunale boliger/bygg	1 556 952	500 000	300 000
Klargjøring tomter	37 125	500 000	500 000
Kom-tek	493 675		
Kunstgressbane	2 665 202		
Industriømt		1 500 000	
Kommunale veger		600 000	700 000
Vann Sletteøen		300 000	
Nye Kryllingheimen		7 000 000	41 520 000
Ny renseløsning			6 000 000
Vannmålere			2 000 000
Sletteøen			600 000
Sum rammeområde 4	30 561 953	10 400 000	51 620 000
Sum rammeområde 5	0	0	0
Sum investering i anleggsmidler	41 703 716	10 600 000	52 290 000
KLP - egenkapitalinnskudd		560 000	610 000
Totalt investering	41 703 716	11 160 000	52 900 000

1. INNLEDNING OG HOVEDTREKK

1.1 *Forundring – forandring – framtidstro*

Vi står foran et 2018 som blir både spennende og krevende. Det foreligger ingen kjente styringssignaler som indikerer at de økonomiske rammebetingelsene i mindre kommuner vil bli bedre i åra som kommer. Det foreligger heller ingen kjente indikatorer som forteller at Krødsherad kommune vil bli vesentlig styrket på inntektssida fra andre kilder. Det betyr at ved siden av å videreutvikle kvaliteten på tjenestene, så må fokuset ligge på vekst, samarbeidsløsninger og effektivisering av arbeidsprosesser. Krødsherad kommune vil sannsynligvis på litt sikt framstå noe annerledes enn i dag i en annen kommunerolle. Mye av den nye innsatsen vil måtte målrettes mot det å skape økt vekst. Folketallet har økt fra 2257 ved inngangen til 2017 til 2286 personer pr. 30.09. Dette tolkes innledende positivt!

Deler av 2018 skal brukes til undring over hvordan instrumentet kommune-organisasjon kan utvikles til å bli mer effektivt i oppgaveløsningen. Det er etablert en god dialog med Sigdal kommune som har vokst fram gjennom arbeidet med Reisemålsprosess Norefjell, og det synes klart at begge kommuner kan ha både glede og nytte av økt samarbeid også på andre områder. I januar vil arbeidet med en organisasjonsprosess starte. Krødsherad kommuneorganisasjon er en relativt tradisjonelt rigget organisasjon med en tung driftsorientering. I denne prosessen vil digitale muligheter bli utforsket med mål om å forenkle og automatisere arbeidsprosesser. Arbeidet vil ha som mål å frigjøre kapasitet i organisasjonen for å kunne prioritere ressurser rettet mot blant annet reiseliv- og næringsutvikling. Søknadsfristen til stillingen som interkommunal digitaliseringssjef går ut i disse dager, og det forventes at denne ressursen vil bidra til å få god fart på digitaliseringsarbeidet.

Medarbeiderne er Krødsherad kommune sin viktigste ressurs. For å møte nåtidens- og framtidens krav vurderes det som formålstjenlig og systematisk investere ressurser i medarbeidere og ledere. Kompetente og myndiggjorte medarbeidere, sammen med gode ledere, er avgjørende for å produsere gode tjenester. I 2018 begynner fem ledere på studiet «ledelse, innovasjon og digitalisering» i regi av Høgskolen i Sørøst-Norge. Dette er et type bestillingsstudium sammen med Sigdal og Modum. 2017 har samlet sett et for høyt sjukefravær, og dette vil bli nøye fulgt opp kommende år. Dette er et komplisert og mangfoldig arbeid da årsaksforholdene er sammensatte, og ofte individuelle.

Budsjettforslaget som nå legges fram gjør det i stor grad mulig å drifte tjenestene videre på dagens nivå, samtidig som det er funnet rom for nye tiltak. Hver sektor er tilført forventet lønnsvekst for 2018. Det er på sin plass å bemerke at sektorene er saldert etter «ostehøvelprinsippet». Rådmannen mener det ikke bør legges opp til å øke kostnadsnivået utover det framlagte budsjettforslaget. Sannsynligheten for at de framtidige statlige rammeoverføringene vil gjøre de neste års budsjetter vanskeligere å få til å gå i hop er stor, og ved å øke kostnadssida nå vil det gjøre framtidige nødvendige grep mer smertefulle. Det vi allerede vet, og som underbygger synspunktet om å ikke

blåse opp driftsbudsjettene, er de formidable investeringene som står like foran, og vil belaste drifta med renter og avdrag. Det er derfor innarbeidet et flatt kutt pr sektor hvor oppgaven med å finne de økonomiske mulighetene ligger på sektorleder.

Sektor 1 «sentraladministrasjonen» planlegger å gjennomføre tidligere vedtatte planer. Det er tilsatt kommuneplanlegger i prosjektstilling for å gjennomføre arbeidet med kommunedelplan Noreffjell. Byggeaktiviteten på fjellet er stor, og foreløpig innbetaling til infrastrukturfondet i 2017 er på i underkant av 2 mill. kr. For 2016 og 2015 var summene henholdsvis 562.335 og 902.961. Innbetalingene kommer samtidig med byggesøknad, og er en tydelig indikasjon på høy aktivitet. Det er også prioritert en liten stillingsressurs til arbeidet med å oppdatere ROS-analyse og folkehelseplan. Rådmannen har funnet rom for å prioritere en mindre stillingsressurs til næringsarbeid. I ordskiftet med felles formannskapsmøte med Sigdal i november ble felles nærings-/reiselivssjef lansert under diskusjonene om oppfølging av rapporten fra Reisemålsprosessen. Et forslag om slik stilling vil eventuelt bli fremmet som egen politisk sak.

Sektor 2 «oppvekst» er det tilført kr. 150.000,- til prosjektet inkluderende læringsmiljø, og kr. 110.000 til kompetanseheving for lærere. Sistnevnte må ses i lys av at det er en egenandel, og regionen tilføres 3.6 mill.kr. til formålet. Det er bevilget i overkant av kr. 500.000 til tidlig innsats i skolen, et beløp som kommer øremerket litt ut i det nye året. Det planlegges storinnkjøp av diverse IT-utstyr til noe i overkant av 1 mill. kr. som tas av sektorens fond. Sammen med den tidligere vedtatte MOT-satsingen står skolene foran store og omfattende prosjekter som forhåpentligvis vil resultere i et forbedret skoletilbud til elevene.

Sektor 3 «helse og omsorg» klarer for 2018 å innpasse stillingen som ergoterapeut som fast stilling. Dette er svært gledelig, og ses på som avgjørende for å lykkes i arbeidet med hverdagsrehabilitering der fokuset er mestring og innbyggernes ressurser. Det er også tilsatt i interkommunal prosjektstilling innenfor velferdsteknolog som skal bidra til å løfte dette området. Sektoren går inn i 2018 med et merforbruk i 2017, og må ha fokus på å redusere de månedlige driftskostnadene. Byggeprosessen med «ny» Kryllingheim starter i mai, og vil kreve mye oppfølging og fleksibilitet fra involverte. Planen er å klippe snora og ta i bruk nyrenovert sjukehus sommeren 2019.

Sektor 4 «teknisk drift og utbygging» utfordres kraftig kapasitetsmessig med store utbyggingsprosjekter. Kryllingheimen og ny renseløsning er besluttet igangsatt, og i februar vil skolesaken avklare når og hvordan framtidens grunnskole skal organiseres. Det legges opp til å saksbehandle en evt. permanent utvidelse av Noresund barnehage på samme tidspunkt. En avhending av slamlagune-anlegget på Slettemoen står på programmet for 2018, og det er i investeringsbudsjettet foreslått en avsetning til å utarbeide en plan for dette.

I sektor 5 «NAV» er det ikke foreslått endringer.

I investeringsbudsjettet er Kryllingheimen og ny renseløsning lagt inn med kjente og verifiserte størrelser. Rente- og avdragsbelastningen for Kryllingheimen tar for seg i

driftsbudsjettet med om lag 2,2 mill.kr. årlig når oppgjøret med husbanken er foretatt. Det er pr nå ikke foreslått bevilgning til mulige skole- eller barnehagebygg utover avsetningen fra eiendomsskatt på om lag 4 mill. kr.

Neste års budsjettforslag vil inneholde en måldel med tilhørende strategier, tiltak og måleindikatorer – tuftet på den da nylig vedtatte samfunnsdelen til kommuneplan. Det er behov for å få på plass et overordnet dokument som forteller hvordan Krødsherad skal utvikle seg videre som kommune, bygd og lokalsamfunn. Ny E16 og Ringeriksbane flytter hovedstaden betraktelig nærmere, og på et vis kan vi definere oss innunder Stor-Oslo med de eventuelle fordeler det medfører. Vi som administrasjon gleder oss til å jobbe med å gjøre Krødsherad til en tilflyttingskommune, samskape destinasjon Norefjell til Norges mest sentrale fjell med WOW-faktor sammen med interessentene og Sigdal kommune, skape forbindelse mellom fjellet, lokalsamfunnet og næringslivet OG videreutvikle tjenestene kvalitativt. Smådriftsfordelene skal utnyttes og ambisjonene realiseres - i god dialog og samklang med kommunestyret. Dette blir morsomt!

Noresund 23.11.2017
Stig Rune Kroken
Rådmann

1.2 Statsbudsjettet og statlige rammebetingelser

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2018 på om lag 4,6 mrd. kroner, tilsvarende 0,9 prosent. Videre legger Regjeringen opp til realvekst i frie inntekter på knapt 3,8 mrd. kroner, tilsvarende en realvekst på 1,0 prosent. Veksten i frie inntekter fordeles med 3,6 mrd. kroner på kommunene og 0,2 mrd. kroner på fylkeskommunene.

Veksten i frie inntekter på 3,8 mrd. kroner, hvorav 3,6 mrd. kroner på kommunene, må ses i sammenheng med økte utgifter for kommunesektoren knyttet til befolkningsutviklingen. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har anslått merutgiftene for kommunesektoren i 2018 til om lag 2,7 mrd. kroner som følge av den demografiske utviklingen. Av dette kan det anslås at om lag 2,2 mrd. kroner må finansieres innenfor veksten i frie inntekter.

I Kommuneproposisjonen ble veksten i kommunesektorens samlede pensjonskostnader anslått til i størrelsesorden 350 mill. kroner i 2018, ut over det som dekkes av den kommunale deflatoren. De økte kostnadene må dekkes av de frie inntektene. Kostnadene fordeler seg med 300 mill. kroner på kommunene og 50 mill. kroner på fylkeskommunene.

Av veksten i frie inntekter til kommunene skal følgende dekkes:

- 300 mill. kroner med opptrappingsplanen på rusfeltet
- 200 mill. kroner begrunnes med tidlig innsats i barnehage og skole
- 200 mill. kroner med forebyggende tiltak for barn, unge og familier for å ruste kommunene til barnevernsreformen

Innenfor den samlede veksten i frie inntekter gir det et handlingsrom for kommunene på vel 400 mill. kroner til å bygge ut tjenestene eller bedre kvaliteten på tjenestetilbudet i tråd med lokale behov.

Regjeringen ønsker å synliggjøre effektiviseringspotensialet som ligger i kommunesektoren. Dersom kommunesektoren setter et effektiviseringskrav til egen virksomhet på 0,5 pst., tilsvarende det 1,2 mrd. kroner i 2018 som kan brukes til styrking av tjenestene i tillegg til det som følger av inntektsveksten.

I rådmannens budsjettforslag for 2018 er det lagt til grunn forutsetningene i forslag til statsbudsjettet når det gjelder vekst i skatteinntektene/inntektsutjevningen og rammetilskudd. Endelig skatteinngang for 2017 ser positiv pr nå, men rådmannen velger likevel å benytte regjeringens anslag for 2018.

Gjennomsnittlig pris- og lønnsvekst (deflator) for kommunesektoren fra 2017 til 2018 er anslått til 2,6 %. Deflatoren benyttes når staten prisjusterer de frie inntekter (skatt- og rammetilskudd). Beregnet lønnsvekst (ca. 2/3 av vektingen i deflatoren) inngår med 3 %.

Vekstkommunetilskuddet videreføres og terskelen for å få tilskuddet senkes noe. Tilskuddet finansieres ved omfordeling mellom kommunene. Krødsherad har ikke hatt

tilstrekkelig befolkningsvekst de siste tre år for å få dette tilskuddet og er dermed med å finansiere tilskudd til kommuner som er omfattet av ordningen.

Skattøre 2018.

- I kommuneproposisjonen for 2018 ble det varslet at den kommunale skattøren skal fastsettes ut fra en målsetting om at skatteinntektene for kommunene skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Det foreslås at den kommunale skattøren for 2018 holdes uendret på 11,8 pst. Den fylkeskommunale skattøren foreslås uendret på 2,65 pst. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre 40 pst. av kommunenes samlede inntekter i 2018.

Småkommunetilskuddet (del av rammetilskuddet).

- For 2018 utgjør dette for Krødsherad kommune kr. 2.772.000, noe som er samme beløp som i 2017.

Innbyggertall.

- Talletidspunkt er 1.7. 2017 for innbyggertall og aldersfordeling i utgiftsutjevning som grunnlag for rammeoverføring 2018. For inntektsutjevning i 2018 er talletidspunktet 1.1.2017. Økningen på 20 innbyggere i denne perioden er positivt, uten at det er regnet på hvor mye dette utgjør i norske kroner.

Anslag for vekst i de frie inntektene for Krødsherad kommune – særskilte forhold som påvirker rammetilskuddet i 2018

Rådmannens forslag til budsjett baserer seg på statsbudsjettets forutsetninger. På nasjonalt nivå er pris- og kostnadsveksten beregnet til å bli 2,6 %. Krødsherad kommune sine frie inntekter øker med 2,1 %, noe som betyr at kostnadsveksten ikke fullt ut kompenseres. Skatteanslaget er basert på regjeringens anslag for 2018. Kommunens skatteinntekter består av skatteinngang og inntektsutjevning som inngår som del av rammetilskuddet. Hoveddelen av rammetilskuddet er knyttet til utgiftsutjevningen. Den er basert på blant annet befolkningsvekst og befolkningssammensetning. Som innbyggermessig liten kommune vil også små endringer gi merkbare utslag på de økonomiske rammebetingelsene.

1.3 Organisering av budsjett og økonomiplanarbeidet

Arbeidet med årsbudsjett 2018 og økonomiplan 2018 - 2021 er i hovedsak en videreføring av de arbeidsformer som er lagt til grunn for de siste års budsjettarbeid. Det nye for året, utover at det har vært skifte av rådmann midt i prosessen, har vært et møtepunkt med fagorganisasjonene underveis. Det er brukt tid i ledergruppa for å forsøke å skape en felles forståelse av økonomiske muligheter og utfordringer, og det er innledningsvis forsøkt å foreta prioriteringer i fellesskap.

Selv om øvrige år i økonomiplanperioden kun er retningsgivende er det viktig å se konsekvenser av beslutninger i årsbudsjettet for senere år. Økonomiplanen er et verktøy for å kunne gjøre en vurdering av strategiske valg og det er også nødvendig å se omstillingsarbeidet med et perspektiv utover årsbudsjettet. Prinsippet med rammebudsjettering (netto budsjett) er videreført og budsjettet presenteres som tidligere på hovedtallsnivå/sektornivå. Økonomiplan og årsbudsjett er satt opp etter netto rammer for følgende områder.

- Sentraladministrasjonen
- Oppvekst
- Helse og omsorg
- Teknisk drift og utbygging
- NAV
- Frie inntekter og finanskostnader og inntekter.

For hver sektor er det utarbeidet en tabell som viser endringer fra vedtatt nettoramme for 2017 til forslag til budsjett for 2018. Det vises til nærmere omtale i kapittel 2.

1.4 Sektorovergripende forutsetninger for årsbudsjett og økonomiplan

Lønnsvekst

Lønnsvekst som følge av lønnsoppgjøret i 2017 er lagt inn i sektorenes rammer med helårsvirkning for 2018. På fellespost under sentraladministrasjonen er det lagt inn i 2 mill. kroner til dekning av lønnsoppgjøret for 2017 basert på regjeringens anslag for lønnsvekst i kommunesektoren på 3 % fra 2017 til 2018.

For resten av økonomiplanperioden har en lagt til grunn faste priser (nominelt nivå fra 2018). Tilsvarende er gjort på inntektssiden. Dette innebærer at forventet prisjustering av inntektssiden som blir gjort når statsbudsjettet legges frem vil dekke lønnsveksten.

Pensjonskostnader

Netto pensjonskostnad er budsjettet med 19,1 % til KLP og 12,5 % til Statens pensjonskasse (SPK). Tallene er usikre da det gjøres mange endringer i pensjonsordningene for tiden. I tillegg vil kostnadene bli påvirket av hvordan lønnsoppgjøret faller ut neste år.

I tillegg er det budsjettet med utgiftsføring/ amortisering av tidligere opparbeidet premieavvik, som ved utgangen av 2016 var på netto 13,2 mill. kroner. Premieavviket må dekkes inn over 7 år og det er lagt til grunn av man avsetter premieavviket til dekning av de påfølgende års utgifter. Det er derfor heller ikke tatt høyde for økte amortiseringskostnader i årene 2017 og utover. Disse vil med nevnte opplegg kunne dekkes av pensjonsfond.

Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgift er lagt inn med 14,1 % i henhold til Stortingets vedtak for vårt område.

Forsikringer.

Forsikringspremier er lagt inn i henhold til dagens avtaler.

Energikostnader /Strømkostnader.

Utgifter til energikostnader er lagt inn i henhold til forventet forbruk i 2018.

Prisvekst - deflator

Prisveksten av deflator er om lag 1/3, og sektorene er ikke kompensert for dette. Det betyr at sektorene må innarbeide denne effektiviseringen i sine budsjetter.

1.5 Sektorovergripende styringssignaler:

Bruk av stillingsressurser.

Administrasjonen gis fullmakt til å benytte sektorens totalramme på den måte sektoren til enhver tid finner best tjenelig for å oppnå en rasjonell og økonomisk organisasjon med fokus på god tjenesteproduksjon. Det kan ikke foretas økninger i stillinger som medfører økte utgifter utover de rammer som foreligger i vedtatt budsjett.

Lærlinger

Krødsherad kommune skal, innenfor vedtatte sektorrammer, tilrettelegge for bruk av lærlinger. Lærlinger ses på som en attraktiv arbeidskraft, og det er viktig for kommunen å ha et utdanningstilbud til bygdas unge innbyggere. Virksomhetene skal ha en offensiv og løsningsorientert tilnærming til det å ta inn lærlinger.

Kompetanseutvikling.

Det vurderes som svært viktig at kommunen har oppdatert kompetanse på fagområdene. Det er relativt få ansatte som skal dekke brede fagområder, og det bør legges opp til systematisk kompetanseheving slik at organisasjonen er sikret å kunne utføre de oppgaver kommuner er tillagt på en tilstrekkelig måte. Det jobbes med å utvikle interne digitale kurs via KS sin e-læringsplattform, noe som vil forenkle eksempelvis startprosessen for nyansatte. Kommunestyrets vedtak om studiestipend til videreutdanning av kommunalt ansatte for å oppnå bedret sykepleierdekning gjelder. Det bør vurderes å avsette øremerkede midler til kompetanseheving i framtidige budsjett. For 2018 vil det bli vurdert å bruke sektorfond til formålet.

Lederutvikling.

Kommunen er en stor organisasjon i stadig endring, noe som krever endringsbevisste ledere. Fem ledere har meldt seg på studiet «Digitalisering, innovasjon og ledelse» som er en bestilt etterutdanning hos Høgskolen i Sørøst-Norge sammen med Modum og Kongsberg. Det vil bli søkt OU-midler for å dekke opp deler av studieavgiften. Øvrig lederopplæring/lederutvikling vil for 2018 i hovedsak foregå i egen regi. Det bør for framtida også vurderes å øremerke en sum penger til lederutvikling.

Gjennomgang av administrative og ledelsesressurser i kommunen

Det ble i 2017-budsjettet avsatt kr. 100.000 til en gjennomgang av organisasjonen med mål om å øke effektiviteten i oppgaveløsningen. Dette er satt på vent som følge av rådmannsskifte. I 2018 vil dette arbeidet bli gjennomført, og det vil bli lagt stor vekt på å vurdere digitale løsninger som kan bidra til å forenkle arbeidsprosesser. Resultatet av organisasjonsprosessen vil fortelle om det er mulig å omprioritere interne ressurser, og eventuelt rette større innsats mot reiseliv, næringsutvikling etc.

2. DRIFTSBUDSJETT FOR PLANPERIODEN.

2.1 Hovedoversikt driftsbudsjettet for 2017 og økonomiplan 2018-2021

Tabellen nedenfor viser hovedoversikten for driftsbudsjettet for perioden 2018 til 2021. Første år i perioden er bindende mens de øvrige år er retningsgivende.

HOVEDOVERSIKT BUDSJETT 2018 / ØP

	Vedtatt ØP					
	2017	2018	2018	2019	2020	2021
Skatt på inntekt/ formue	-67 700 000	-66 500 000	-68 047 000	-68 047 000	-68 047 000	-68 047 000
Ordinært rammetilskudd	-72 400 000	-71 900 000	-74 756 000	-74 756 000	-74 756 000	-74 756 000
Skatt på eiendom	-11 950 000	-11 950 000	-12 300 000	-12 400 000	-12 500 000	-12 600 000
Andre skatter						
Generelle statstilskudd	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000
Sum frie inntekter	-153 350 000	-151 650 000	-156 403 000	-156 503 000	-156 603 000	-156 703 000
Renteinntekter og utbytte	-1 350 000	-1 350 000	-1 350 000	-1 350 000	-1 350 000	-1 350 000
Renteutgifter	4 010 000	4 381 000	4 119 900	5 807 900	5 199 900	5 035 900
Avdrag på lån	7 548 000	7 617 000	8 064 100	8 648 100	9 232 100	9 332 000
Netto finans og gjeld	10 208 000	10 648 000	10 834 000	13 106 000	13 082 000	13 017 900
Til ubundne avsetninger	205 000	205 000	205 000	205 000	205 000	205 000
Til bundne avsetninger	3 032 000	4 426 000	4 058 800	4 058 000	4 058 000	4 058 000
Bruk tidl. års mindreforbr.						
Bruk av ubund. avsetninger	-775 000	-75 000				
Bruk av pensjonsfond	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000
Bruk av bundne avsetninger	-80 000	-80 000	-680 000	-80 000	-80 000	-80 000
Netto avsetninger	1 582 000	3 676 000	2 783 800	3 383 000	3 383 000	3 383 000
Overført til inv.budsjett	760 000	760 000	810 000	810 000	810 000	810 000
Sum overf. Inv.budsjett	760 000	760 000	810 000	810 000	810 000	810 000
Til fordeling drift	-140 800 000	-136 566 000	-141 975 200	-140 014 000	-140 138 000	-140 302 100

Admin./fellesdrift	29 865 000	28 615 000	28 901 500	28 166 500	28 166 500	28 166 500
Oppvekst	46 575 000	45 875 000	48 145 700	48 145 700	48 145 700	48 145 700
Helse, sos. og omsorg	52 198 000	51 498 000	53 082 200	53 082 200	53 082 200	53 082 200
Teknikk næring og miljø	9 072 000	8 188 000	8 776 800	8 776 800	8 776 800	8 776 800
Nav	3 090 000	3 090 000	3 069 000	3 069 000	3 069 000	3 069 000
Ufordelt innsparing		-700 000		-1 226 200	-1 102 200	-938 100
Sum netto driftsramme	140 800 000	136 566 000	141 975 200	140 014 000	140 138 000	140 302 100
Overskudd/avsetninger	0	0	0	0	0	0

Skatt på inntekt og formue er budsjettet i tråd med Regjeringens forslag i statsbudsjettet.

Ordinært rammetilskudd er budsjettet i tråd med Regjeringens forslag i statsbudsjettet.

Skatt på eiendom er budsjettet på reelle inntekter i 2017 samt nye skatteobjekter i form av fritidsboliger. I ØP-perioden er det lagt til grunn en økning på kr 100.000 pr. år

Generelle statstilskudd er hovedsakelig rentekompensering fra staten knyttet til tidligere investeringer innenfor skolebygg og omsorg. Dette er ikke justert ned i forhold til rentesats – jfr. den øvrige budsjettering av rentekostnader/-inntekter

Renteinntekter og utbytte er renteinntekter på Krødsherad kommunes bankinnskudd samt renter av ansvarlig lån Krødsherad everk. Det er ikke budsjettet med utbytte.

Renteutgifter er budsjettet med en rentesats på 2,5%. Dette er noe høyere enn den effektive renten vi har på våre lån i dag. Nye lån, som er foreslått opptatt i 2018, er budsjettet med opptak på ulike tidspunkt i 2018. I ØP-perioden er lån til «Nye Kryllingheimen» budsjettet i tråd med de tall vi kjenner til i dag – i overkant av 10 millioner kroner inkl. mva mer enn kostnadsoverslaget i kommunestyresak nr. 127/16. Renter og avdrag i forbindelse med lån til «Ny renseløsning» er ikke budsjettet i ØP-perioden – disse kapitalkostnadene skal i utgangspunktet ikke påvirke budsjettet.

Avdrag på lån er budsjettet i tråd med vår avdragstid på de ulike lånene. Opptak «Ny renseløsning» - se kommentarer under renteutgifter.

Til ubundne avsetninger – dette er avsetning av mottatte konsesjonsavgifter.

Til bundne avsetninger - avsetning bundet opp til investering skole.

Bruk av pensjonsfond – det er lagt til grunn at økning amortisering av premieavvik for premieavviket som inntektsføres dekkes ved pensjonsfond.

Bruk av bundne avsetninger – det er lagt opp til at kr 80.000,- til trivselsassistenter finansieres ved bruk av testamentarisk gave og at Krødsherad kommunes andel i forbindelse med bredbåndsutbygging dekkes av Kraftfond fritt.

Overført til investeringsbudsjettet – det er foreslått at egenkapitalinnskudd KLP og innkjøp av PC-er til elever skal dekkes over driftsbudsjettet.

Til fordeling drift – dette er det beløpet man har igjen av fellesinntektene til drift i sektorene etter at finansieringsutgifter/-inntekter er dekket inn. I tabellen ser man nettorammene til de ulike sektorene og utviklingen i dem. For en mer detaljert oversikt over de ulike endringene som er lagt inn fra 2017 til 2018 vises til sektoromtalen.

Sentrale anbefalinger til kommunene.

- Netto driftsresultat bør minimum utgjøre 1,75 % av driftsinntektene avhengig av nødvendige avsetninger og investeringer. Buffere er nødvendig for å kunne takle svingninger på både utgifts- og inntektssiden. Egenfinansieringsdel ved investeringer må ha høyt fokus. Dette er et viktig grunnlag for å styrke kommunens økonomiske stilling
- Langsiktig gjeld må holdes på et forsvarlig nivå. Kommunene må i økonomiplanen synliggjøre en forsvarlig betjening av etablert og planlagt lånegjeld.

2.2 Sektor 1: Sentraladministrasjon

Tabellen viser de endringer som er innarbeidet i budsjettet.

Sektor 1: Sentraladministrasjon: Aktivitetsendring

	2017	2018	2019	2020	2021
Grunnlag ramme	28 380 000	29 865 000	28 901 500	28 166 500	28 166 500
Økte kostnader:					
Avsetning lønnsoppgjør	2 000 000	2 000 000			
Økt lønnskostnad - sektor 1	285 000	473 500			
Kirkelig fellesråd - økte lønnskostnader	30 000	48 000			
Økning revisjon	33 000				
Tilskudd andre trossamfunn	5 000				
Stortingsvalg	50 000				
Amortisert premieavvik	200 000				
Økte IKT-kostnader (ESA/Compilo,hjemmes)	140 000				
Politisk reglement	140 000				
Kontigenter	15 000				
Modum ASVA	10 000				
Regionråd - diverse	20 000	200 000			
Kulturmidler til fordeling	70 000				
Skiløyper Norefjell - tråkking	300 000				
Vedlikehold kirker - engangstilskudd	100 000	130 000			
Avsetning barnehage høst 2017	1 050 000				
40% stilling eiendomsskatt	250 000				
Kommunedelplan Norefjell og områdeplaner	250 000	500 000			
IKA-Kongsberg - medlemsskap/innskudd		405 000			
Byggesak: Konsulentkjøp		150 000			
PLU: Lisenser IKT		40 000			
Beredskap: Koordinator		90 000			
Bredbånd - KK's andel		600 000			
Reduserte kostnader:					
Stortingsvalg		-50 000			
Avsetning lønnsoppgjør 2017	-2 600 000	-2 000 000			
Krøderen Samfunnshus - overført teknisk	-163 000				
Kommuneplan - oppfølging	-250 000				
Vedlikehold kirker - engangstilskudd		-100 000			
Opprydding matrikkel	-200 000				
Prosjekt utvidelse eiendomsskatt		-1 600 000			
Prosjekt sykkel og fiske		-100 000			
Prosjekt tettstedsutvikling		-100 000			
IKA-Kongsberg - innskudd			-135 000		

Barnehage - overføring til sektor 2		-1 050 000			
			-600 000		
Økte inntekter:					
Byggesaksgebyr		-400 000			
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
Rammejustering	-250 000				
	29 865 000	29 101 500	28 166 500	28 166 500	28 166 500
Rammereduksjon		-200 000			
Ny ramme - overført hovedoversikt	29 865 000	28 901 500	28 166 500	28 166 500	28 166 500

Sektor 1 – Sentraladministrasjon – omfatter kommuneovergripende funksjoner og politisk styring. Den politiske modeller fungerer på den måten av formannskapet er hovedutvalg for sektorene, planutvalg og administrasjonsutvalg. Formannskapets faste medlemmer er klientutvalg.

Sentraladministrasjonen er delt inn i avdelingene Plan og Utvikling, Service og økonomi, Personal og Rådmannskontoret. Skatteoppkreverfunksjonen utføres midlertidig av Eiker skatteoppkrever, og det pågår en utredning knyttet til felles skatteoppkrever for Eiker kommunene og kommunene i Midt-fylket. IT-drift ivaretas gjennom kjøp fra Modum kommune.

Plan og utvikling omfatter arealplan, landbruk, miljø, næringsutvikling, oppmåling og byggesak – til sammen 4,8 årsverk. Det er i tillegg tilsatt egen prosjektleder for kommunedelplan Norefjell i et engasjement. Avdelingen vil gjennom 2018 forsterke sitt fokus på utviklingsarbeid, herunder reiseliv og øvrig næringsarbeid. Det søkes å prioritere ytterligere administrative ressurser til dette formålet gjennom året.

I tillegg til løpende driftsoppgaver er følgende prosjekter planlagt gjennomført i 2018:

- Slutføre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.
- Revisjon av kommunedelplan for Norefjell.
- Iverksette og gjennomføre konkrete prosjekter identifisert i Reisemålsprosess Norefjell – fra OK til WOW.
- Slutføring av områderegulering Slettemoen.
- Fullføre arbeidet med tildeling av gateadresser til alle matrikkeladresser i kommunen.
- Gjennomføring av friluftkartlegging.
- Gjennomføre skogbruksplanlegging og påfølgende aktivitetsprosjekt.
- Revidere plan for klima og energi.

- Revidere trafikksikkerhetsplan.
- Revidere plan for idrett og fysisk aktivitet.

Kirker og andre tros- og livssynsorganisasjoner

Rådmannskontoret har ansvar for utbetaling av tilskudd til Kirkelig Fellesråd og andre trossamfunn. Fellesrådet er i 2017 i henhold til rådmannens budsjettforslag tilført dekning av lønnsoppgjøret Tilsvarende ble gjort i 2015, 2016 og 2017.

Tilskudd til andre tros- og livssynsorganisasjoner må for øvrig følge økningen i tilskuddet til Kirkelig fellesråd.

Lønnsoppgjør 2017 og forventede nivå på pensjonskostnader i 2018 er innarbeidet. Dette gjelder også Kirkelig fellesråd og tilskudd til andre trossamfunn. Under sektor 1 avsettes også midler til lønnsoppgjøret våren 2018 som vil bli fordelt sektorene når lønnsoppgjøret er kjent. Tilsvarende trekkes avsetningen som ble gjort i 2017 til formålet ut, ettersom lønnsoppgjøret for 2017 nå ligger inne i sektorens rammer.

Tiltak

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 0,5 mill. kroner hvorav 0,25 mill. kroner er strykning av avsetning til oppfølging kommuneplan.

Fellesrådet har meldt inn behov for ytterligere midler til vedlikehold av kirker, og det er lagt inn en bevilgning pålydende 0,1 mill. kroner til dette. I forbindelse med bispevisitasen ble det meldt inn ønske om ytterligere midler til innvendig vedlikehold og arbeid med barn og unge. Det er ikke funnet rom for noe mer enn tilskudd til vedlikehold i 2018-budsjettet.

I påvente av barnehageopptaket våren 2017 ble det avsatt driftskostnader for høsten 2017 under posten til kommunestyrets disposisjon. Denne posten er nå foreslått flyttet til sektor oppvekst.

2.3 Sektor 2: Oppvekst

Tabellen viser de endringer som er innarbeidet i budsjettet.

Sektor 2: Oppvekst: Aktivitetsendring					
	2017	2018	2019	2020	2021
Grunnlag ramme	43 519 000	46 575 000	48 145 700	48 145 700	48 145 700
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - sektor 2	1 170 000	1 429 700			
Avslutningsekskursjon 10 klasse - årets	77 000	101 500			
Naturfag - økning timetall	47 000				
Barnehagene - gratis kjernetid	11 000				
MOT	200 000				
Opprettholdelse 7. klassetrinn	200 000				
Kapasitetsøkning barnehage vår 2017	1 463 000				
Tidlig innsats	70 000				
Prosjektledelse investeringer skolebygg	700 000				
Økning pensjonspremie		116 500			
Kompetanse		110 000			
Inkl. lær		150 000			
Barnehage - opprettelse avdeling		1 050 000			
Reduserte kostnader:					
Avslutningsekskursjon 10 klasse - fjorårets	-82 000	-77 000			
Prosjektledelse investeringer skolebygg		-700 000			
Opprettholdelse 7. klassetrinn		-200 000			
Økte inntekter:					
Justering SFO og barnehage	-100 000	-110 000			
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	47 275 000	48 445 700	48 145 700	48 145 700	48 145 700
Rammereduksjon	-700 000	-300 000			
Ny ramme - overført hovedoversikt	46 575 000	48 145 700	48 145 700	48 145 700	48 145 700

Sektoren omfatter følgende tjenesteområder:

Noresund barnehage, Krøderen barnehage, Noresund skole med SFO, Krøderen skole med SFO, Krødsherad kommunes andel av interkommunal P.P.T, voksenopplæring etter Opplæringslovens § 4A-2, kommunal musikk og kulturskole, Ungdomsklubben og oppfølging av Krødsherad Ungdomsråd.

Sentrale føringer for arbeidet, samt statlige og kommunale føringer for 2018:

- Skolene følger opp *Opplæringsloven* med *Læreplanen L06* som sentral forskrift.
 - Styrking av arbeidet med tidlig innsats ved at kommunen får eget statlig tilskudd til stillinger på 1.- 4. trinn.
 - Alle elever fra 7.trinn og ut ungdomstrinnet får egen PC til læringsarbeidet.
 - Kommunalt tilskudd til 10.trinns reise til Polen på 3500 kroner pr elev.
 - MOT koordinator etableres i kommunen med avsatt økonomisk ramme på 200 000 pr år.
- Barnehagenes arbeid følger opp *Lov om barnehager* med *Rammeplan 2017* som sentral forskrift.
 - Ny pedagognorm i barnehagen med en pedagog pr 14 barn fra 01.08.17
 - Bemanningsnorm i barnehagen tre voksne pr 18 barn
 - Det foretas så langt som mulig løpende inntak av barn i de kommunale barnehager, jfr. eget kommunestyrevedtak.
- *Lov om voksenopplæring* danner grunnlag for omfanget av tjenesten.
- Musikk- og kulturskolen videreføres innenfor dagens ramme.
- Ungdomsklubben videreføres innenfor dagens ramme.

På alle områdene vil det bli arbeidet med å videreutvikle tjenestesamarbeid i Midt-Buskerud. Dette for å sikre kraftfulle støttetjenester til kjernevirksomheten i sektoren.

Hovedmålet for sektoren for 2018 er

Skole og barnehage tilbudet i Krødsherad skal ha en høy faglig kvalitet som bidrar til å øke elevenes faglige resultater, og som bidrar til at elevene gjennomfører videregående opplæring. Alle barn og unge skal oppleve å være inkludert i lek og læringsmiljøet.

Utfordringer og utviklingstrekk.

- Tidlig innsats både i barnehage og skole er en viktig strategi for nasjonal barnehage- og skolepolitikk. For å oppnå god effekt av opplæringen kan det være en utfordring for Krødsherad at dagens skoletilbud er tilrettelagt slik at elevene først på sjette trinn får undervisning daglig.
- Desentralisert kompetanseutvikling er en ny strategi for kompetanseutvikling innen skole og etter hvert barnehager. Det betyr at kommunene i en region utformer planer for etterutdanning i samråd med en høyskole. I regionen som omfatter kommunene Sigdal, Modum, Krødsherad, Hole og Ringerike er det utformet en søknad på 3,7 millioner for å dekke behovet for kompetanseutvikling for undervisningspersonell i 2018. Det betyr en egenandel for kommunen vår på kr. 111 000. Dette er lagt inn i budsjetttramma til sektoren. Denne satsingen på kompetanseutvikling vil primært gjennomføres i virksomhetene med enkelte nettverksamlinger i regionen.
- Skolene og barnehagene i Krødsherad har takket ja til å delta i den nasjonale satsingen «Inkluderende læringsmiljø». Det vil gi sektoren en ressurs tilsvarende

en 40 prosent stilling de neste to årene. Det er utformet en egen plan for prosjektet.

- Sektoren har behov for oppgradering av IKT utstyret for å imøtekomme behov som signaliseres til utvikling av Digital kompetanse for elevene. Det er utformet en egen plan for IKT som betyr en total investering på 1,3 millioner. Investeringen dekkes av sektorens fond.
- Andelen elever som får spesialpedagogisk hjelp øker utover i skoletilbudet. Det er viktig å kunne snu denne utviklingen ved å komme raskt inn med aktuell hjelp slik at elevene får et godt tilrettelagt skoletilbud.
- Andel barn i barnehagene av fremmedspråklige foresatte er fortsatt høyt. Dette kan i perioder være en utfordring både hva gjelder tilrettelegging av opplæring og omsorg for barna, og kontakt med hjemmene, da språkkunnskaper kan være mangelfulle også når det gjelder engelsk.
- På bakgrunn av Ung data undersøkelsen kan det være behov for fortsatt arbeid med å tilrettelegge et godt tilbud som gir gode møteplasser for ungdom i bygda.

Mål for sektoren fra kommunedelplanen med tiltak som iverksettes i 2018.

- Arbeidet i barnehagene og skolene skal være faglig oppdatert, og medarbeiderne skal delta aktivt i den regionale satsingen på etter- og videreutdanning.
Tiltak:
 - Faglig etterutdanning med deltakelse i regionale nettverk for lærere i norsk, engelsk, matematikk, naturfag, mat og helse og kunst og håndverk.
 - Faglig etterutdanning for styrere og ped.ledere knyttet til ny rammeplan.
 - Ledere og ped.ledere stimuleres til å delta i sentral finansiert videreutdanning.
- Sektoren skal arbeide med å øke elevenes basiskompetane i lesing og skriving.
Tiltak:
 - Skolene følger elevenes utvikling innen lesing ved bruk av det digitale verktøyet Vokal.
 - Skolene arbeider systematisk med oppfølging av undervisningen etter nasjonale prøver og kartleggingsprøvene.
- Sektoren skal arbeide med å øke elevenes digital kompetanse.
Tiltak:
 - Egen IKT plan er utformet for sektoren med klare målbilder for utviklingen av barna og elevenes digitale kompetanse.
 - Lærerne og ped.lederne får oppdatert IKT utstyr som muliggjør å følge opp sentrale føringer innen IKT.
- Prosjektet ”Inkluderende læringsmiljø i barnehage- og skole” iverksettes for å sikre at alle barn og unge opplever å være inkludert i lek og læringsmiljøet.
Tiltak:
 - Barnehage- og skolebasert kompetanseutvikling gjennomføres for å arbeide systematisk med målsetningen.

- En kommunal arbeidsgruppe etableres for å lede arbeidet i kommunen og delta i kompetanseutvikling i regi av Udir.
 - Ressursgrupper etableres ved den enkelte barnehage og skole for å lede det interne arbeidet, og for å sikre medvirkning fra elevene og foreldrene.
 - Ressursgruppene deltar og bidrar inn i nettverk og regionale samlinger.
- Det skal være ledelse med pedagogisk kompetanse både på kommunenivå og på virksomhetsnivå.
Tiltak:
 - Etterutdanning innen ”Pedagogisk vandring” i regionen for å styrke dimensjonen faglig ledelse for rektorene.
 - Deltakelse i faglig nettverk for rektorenes utviklingsgrupper i regionen.
 - Barnehagestyrerne tilbys styrerutdanning i regi av Udir.
 - Godt samarbeid med foreldre/foresatte vektlegges.
Tiltak:
 - Foreldresamarbeidet i kommunen utformes i et nyopprettet Kommunalt foreldreutvalg.
 - Foreldreundersøkelsen fra Udir. gjennomføres for barnehagene og skolene.
 - Dialogmøter med skolens- og barnehagens SU videreutvikles.
 - Sektoren skal følge opp partnerskapsavtalen med Buskerud fylkeskommune om den kulturelle skolesekken.
Tiltak:
 - Det er utarbeidet en egen plan for den kulturelle skolesekken i Krødsherad.
 - Sektoren skal tilrettelegge for å styrke ungdomsarbeidet.
Tiltak:
 - Ungdomsrådet utformer og iverksetter tiltak for unge i Krødsherad med hjelp fra sektoren.
 - Ungdomsklubben jobber med medvirkning fra ungdommene for å utvikle dagens tilbud.

Bemanning

- Bemanningsnormen for SFO er i henhold til kommunalt vedtak 15 barn pr. ansatt.
- Bemanningsnormen for barnehagene følger krav i Barnehageloven. Fra 01.08.18 en pedagog pr 14 barn over tre år og en pedagog pr 7 barn under tre år. Videre er det fastsatt bemanningsnorm med tre voksne pr 18. barn. Dette er en norm som i hovedsak gjennomføres allerede.
- Bemanningsnormen for skolene vil først inntre fra 2019.

Beregning av budsjetttramme 2018

Sektorens budsjetttramme for 2018 er en videreføring av ramma gitt i 2017, justert for lønnsvekst som resultat av lønnsoppgjør 2017.

Sektoren ble tilført midler på bakgrunn av økt etterspørsel etter barnehageplasser de siste årene. Ettersom behovet for barnehageplasser fortsatt er gledelig stort, er disse pengene fortsatt inne i ramma til oppvekst.

Kommunestyret har vedtatt å dekke avslutningsekskursjon for 10. kasse med øremerket tilskudd på 3.500 kr pr. elev. I tillegg skal skolen stille nødvendig antall lærere til disposisjon for gjennomføring av turen. Dette gjelder for hele økonomiplanperioden. Ordningen videreføres med justering av ramme.

I forslag til Statsbudsjett er en vekst i frie inntekter til kommunene på totalt 150 millioner kroner adressert mot tidlig innsats. Krødsherad beregnede andel av dette er 523 000 som tilføres som øremerkede midler.

Økte kostnader som følge av prisstigning på kjøp av varer og tjenester (lærebøker, arbeidsmateriell, skoleskyss, husleie Krødsheradhallen, andel i PP-tjeneste) kompenseres ikke, og må dekkes innenfor tildelt ramme.

Budsjettramma korrigeres for økte inntekter som følge av prisjustering på foreldrebetaling i barnehage, SFO og kulturskole.

Sektoren må etter denne beregningen av ramme finne inndekning for en rammereduksjon på 300.000 kroner. Det forutsettes at sektoren ivaretar alle sine oppgaver innenfor tildelt budsjettramme. Administrasjonen gis fullmakt til å benytte sektorenes lønnsbudsjett og totalramme på den måte sektoren til enhver tid finner mest tjenlig for å oppnå en rasjonell og økonomisk organisasjon med fokus på god tjenesteproduksjon.

Sektorens inntektsposter:

- Betalingssatsene i barnehage, SFO og kulturskole justeres for deflator. Kjøp av enkeltdager i barnehage justeres til samme nivå som for kjøp av enkeltdager i SFO.

Investeringer:

Bærbar PC- til elever videreføres. Dette innebærer at alle elever får bærbar PC fra skolestart i 7. klasse. Vedtaket gjelder for hele økonomiplanperioden. Kostnadene dekkes opp fra investeringsbudsjettet.

Prosjektering:

Under forutsetning av at mulighetstudiene av renovering/nybygg av grunnskolen og tilbygg av barnehage gir politisk vedtak om å iverksette prosjektene, vil det bety at man kommer inn i prosjekteringsfase og bygg. Disse kostnadene vil evt. legges inn i de aktuelle prosjektene.

2.4 Sektor 3: Helse og Omsorg

Tabellen viser de endringer som er innarbeidet i budsjettet.

Sektor 3: Helse og Omsorg: Aktivitetsendring					
	2017	2018	2019	2020	2021
Grunnlag ramme	48 848 000	52 198 000	53 082 200	53 082 200	53 082 200
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - sektor 3	920 000	1 237 200			
Barnevernsvakt	216 000				
Interkommunalt legevakt	116 000				
Barnevernfaglig administrasjon	80 000	47 000			
Fysioterapiavtaler - prisjustering	20 000				
Kommuneoverlege	130 000				
Tiltak nye brukere - egen drift	1 500 000				
Tiltak nye brukere - kjøp av tjenester	400 000	1 360 000			
Helsestasjonsvirksomhet	23 000	30 000			
Habilitering/rehabilitering	45 000				
Ergoterapeut - prosjekt 1 år	700 000				
Barnevern - hjemme		40 000			
Psykolog		160 000			
Velferdsteknologi - samarb. andre komm.		60 000			
Reduserte kostnader:					
Ergoterapeut - prosjekt 1 år		-650 000			
Barnevern		-800 000			
Turnus PU		-400 000			
Økte inntekter:					
Egenbetalinger	-100 000				
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	52 898 000	53 282 200	53 082 200	53 082 200	53 082 200
Rammereduksjon	-700 000	-200 000			
Ny ramme - overført hovedoversikt	52 198 000	53 082 200	53 082 200	53 082 200	53 082 200

Sektoren omfatter følgende tjenester:

Legetjenester (herunder legevakt), kommunelege, helsestasjon- og skolehelsetjeneste, fysioterapi og friskliv, sykehjemstjenester, dagsentertilbud, hjemmebaserte tjenester, omsorg for psykisk utviklingshemmede, barnevern, psykisk helsevern og krisesenter.

I henhold til vedtatt kommuneplan for sektoren er de virksomhetsoverbyggende mål som følger:

- Ivareta befolkningens behov for helsetjenester.
- Bidra til at barn og unge får en trygg oppvekst.
- Innbyggere i alle aldre med et behov for omsorgstjenester skal ha et faglig forsvarlig tilbud.
- Folkehelsearbeid skal vektlegges, med helsefremmende og forebyggende arbeid.

Bemanning:

Administrasjonen gis fullmakt til å benytte sektorenes lønnsbudsjett og totalramme på den måte sektoren til enhver tid finner mest tjenlig for å oppnå en rasjonell og økonomisk organisasjon med fokus på god tjenesteproduksjon. Bemanningen er knyttet opp mot den enkelte avdeling/tjeneste, samtidig som målsettingen er å arbeide mot bedre samordning og bruk av ressurser på tvers. Lederrollene er besatt og sektoren har i tillegg en fagrådgiver og en rådgiver på økonomi og personal. Det er også en deltidstilling som bl.a. beregner vederlag for sykehjemsplassene. Saksbehandler for tildeling av tjenester arbeider i 50 % stilling.

Sentrale styringssignaler i statsbudsjettet for 2018 – helse- og omsorgssektoren – er som følger:

- Hverdagsrehabilitering
- Velferdsteknologi
- Fortsatt satsing på psykisk helse og rusomsorg samt helsestasjons- og skolehelsetjenesten.
- «Leve hele livet» - en kvalitetsreform for eldre

Øvrige utviklingsområder:

- «Nye Kryllingheimen»
- Videreutvikling av tjenestesamarbeid i Midt-Buskerud, bl.a. prosjektstilling i velferdsteknologi

Helse:

- Styrking av skolehelse- og helsestasjonstjenesten.
- Rekruttere kommunepsykolog
- Vurdere deltakelse i «Rask psykisk helsehjelp»
- Delta i Modum kommunes arbeids med utsatte og sårbare familier (familieteam). Dette forutsetter eksterne midler

Barnevern:

- Videreutvikle samarbeidet med interkommunal barneverntjeneste for Modum, Krødsherad og Sigdal.

Omsorg – hjemmetjeneste:

- Innføring av hverdagsrehabilitering herunder tilby samtaler med/hjemmebesøk til alle innbyggere over 80 år.

Omsorg – sykehjem.

- Ombygging og rehabilitering av Kryllingheimen.
- Sikre forsvarlig drift i midlertidige lokaler.
- Kryllingheimen skal fortsatt ha trivselsassistenter på samme nivå som tidligere, finansiert ved bruk av Inga Hagen-fond.

Omsorg – PU

- Sikre rutiner for tverrfaglighet for helhetlige helsetjenester, herunder rekruttere vernepleier.
- Økt fokus på og kvalitetssikring av medisinhåndtering.

Omsorgstjenesten har to store utviklingsprosjekter kommende år som vil kreve ressurser og innsats. Sektoren har forberedt hverdagsrehabilitering i hjemmetjenesten. Ergo-terapeuten vil lede arbeidet sammen med fysioterapeut og øvrig ansatte i tjenesten. I forbindelse med ombygging av Kryllingheimen har vi gjennomført internt prosjektarbeid med prosjektgruppe og arbeidsgrupper. Her har alle ansatte vært involvert. For 2018 skal vi ha fokus på nye arbeidsmåter og hvilke muligheter det nye sykehjemmet vil gi for nytenkning.

Stipendordning for sykepleiere:

Stipendordning for videreutdanning av egne ansatte til sykepleiere videreføres.

Kompetanse:

Det skal søkes statlige midler til kompetanseutvikling av personalet og OU-midler til lederutvikling/opplæring. Vi vil også vurdere å søke om midler til videreutdanning av sykepleiere ifm øremerkede midler i Kompetanseløftet 2020.

Rådet for eldre og funksjonshemmede:

Sektoren har sekretariatsansvar.

Interkommunalt samarbeid:

- På ledernivå vil vi videreføre vår representasjon følgende samarbeidsfora:
 - Styringsgruppe Fritid 123 (Modum, Sigdal og Krødsherad)
 - Helsesamarbeidet i Midt-Buskerud og Ringeriksregionen (Modum, Sigdal, Krødsherad, Ringerike Hole og Jevnaker), herunder også legevakt og krisesenter.
 - Lokalt samarbeidsutvalg (6 kommuner og Ringerike sykehus)
 - Helsesamarbeidet i Vestregionen

I tillegg deltar vi i ulike arbeidsgrupper/fora nedsatt av Helsesamarbeidet, f.eks. lederforum somatikk og lederforum psykisk helse og rus.

Økte krav til primærhelsetjenesten

Det er bred politisk enighet om at kommunenes helse- og omsorgsoppgaver blir større og mer komplekse. De må løses med høyere kompetanse og mer tverrfaglig samarbeid tilpasset brukernes behov.

Tiltak:

Lønnskostnader i henhold til lønnsoppgjør 2017 (helårsvirkning 2018) er innarbeidet. Tilsvarende som tjenester i kommunal regi, øker lønn- og pensjonskostnader også for tjenesteområder der en deltar i interkommunale samarbeid og andre samarbeidsformer. I sektorens ramme for 2018 er det innarbeidet økte kostnader bl.a. til ressurskrevende brukere, fast stilling for ergoterapeut og kommunepsykolog, i tillegg til prosjektstilling innen velferdsteknologi i Midt - Buskerud. Målet er å ha en bærekraftig sektor med kompetente medarbeidere som leverer riktige tjenester med god kvalitet. Økt fagkompetanse hos de ansatte er et nødvendig satsingsområde.

Helse- og omsorgssektoren skal yte tjenester 24 timer i døgnet 365 dager i året. Økonomisk styring gjennom god personalplanlegging og økt fokus på saksbehandling ifm tildeling av tjenester er krevende fagfelt der flere perspektiver skal vektlegges samtidig. Dette er viktige områder sektoren må ha fokus på og i den forbindelse vil vi styrke det tverrfaglige arbeidet. Egenbetalingen økes med deflator.

2.5 Sektor 4: Teknisk drift og utbygging

Tabellen viser de endringer som er innarbeidet i budsjettet.

Sektor 4: Teknisk drift og utbygging: Aktivitetsendring					
	2017	2018	2019	2020	2021
Grunnlag ramme	9 036 000	9 072 000	8 776 800	8 776 800	8 776 800
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - sektor 4	100 000	304 800			
Forsikringer	25 000				
Kommunale avgifter	25 000				
Prisvekst lisenser, avtaler m.m.	17 000				
Prisvekst oppvarming, strøm m.m.	45 000				
Kommunale veger: strøing og brøyting	130 000	100 000			
Krøderen Samfunnshus - overført teknisk	163 000				
Drift moduler barnehage	247 000				
Drift kunstgressbane	40 000				
DRBV: Økte kostnader		220 000			
Reduserte kostnader:					
Reduksjon VAR- lån	-100 000				
Bioenergi		-375 000			
Økte inntekter:					
Husleie - nye boliger	-375 000	-85 000			
Ambulansestasjon - ny	-330 000	-170 000			
Husleie - generell		-90 000			
Reduserte inntekter:					
Husleiereduksjon - salg av bolig	184 000				
Ambulansestasjon	65 000				
Diverse justeringer					
	9 272 000	8 976 800	8 776 800	8 776 800	8 776 800
Rammereduksjon	-200 000	-200 000			
Ny ramme - overført hovedoversikt	9 072 000	8 776 800	8 776 800	8 776 800	8 776 800

Sektoren omfatter følgende tjenester:

Vann, avløp, renovasjon, kommunale veger, brann-, rednings- og feiervesen, drift og vedlikehold av kommunale bygg og anlegg, herunder også parker og plasser. Sektoren drifter anleggene til NVA og ivaretar oppgaven daglig ledelse av NVA.

I henhold til vedtatt kommuneplan for sektoren er de virksomhetsoverbyggende mål som følger:

Gi innbyggere og kunder varer og tjenester av god kvalitet til riktig pris.

I 2018 skal følgende gjennomføres:

Vann og avløp

- Rehabiliterer vannledning sør for Bjøre og på Byåsen. Dette er strekninger med et stort behov for rehabilitering som følge av slitte rør og lekkasjer. Dette vil finansieres delvis med vann-fond og dels med låneopptak.
- Vannmålere. Det er vedtatt å innføre dette. Anskaffelsesprosesser planlegges gjennomført tidlig på året samt oppstart av innføring.
- Dersom man har kapasitet, vil man prosjektere videre vannforsyning i Bjertnesområdet
- Drifte og bistå med utbygging av ledningsnett og anlegg etter NVAs planer. Driftsutgiftene dekkes av NVA i henhold til gjeldende avtale med selskapet.
- Følge opp NVAs abonnenter og sikre selskapets økonomi
- Framtidig renseløsning, iverksette søknader til offentlige myndigheter og iverksette detaljprosjektering for bygging
- Gjennomføre avvanningstiltak på Noresund RA frem til ny renseløsning er klar. Dette vil i stor grad bli finansiert med avløps-fond i 2018, men man må også påregne større gebyrer i tiden frem mot nytt rensenalegg.
- Slambehandling
 - o Følge opp rutiner for sivevannsovervåkning av slamlaguner
 - o Utarbeide avslutningsplan for slamlaguner og avfallsdeponi på Slettemoen
 - o Gjennomføre anbudskonkurranser for slamtømming fra private anlegg og transport av slam til Torpo (HR IKS).

Renovasjon

Renovasjonsordning ivaretas gjennom medeierskap i Hallingdal Renovasjon IKS (HR). Krødsherad kommune følger opp i forhold til eierstyring og en tilfredsstillende oppfølging av abonnenter i kommunen.

Veger

Etablere kjørestærkt rekkverk på en bro, samt gjennomføre nødvendig vedlikehold og rehabiliteringer på veger. Samarbeid med E-verk skal videreføres, med fokus på stikkrenner og grusing, samt videreføre arbeidet med grøfting. Det skal gjennomføres anskaffelsesprosesser for kosting av kommunale veger/plasser og rehabilitering av veger.

Brann/redning, feiing/tilsyn

Brann og feiing ivaretas gjennom avtalen med DRBV. Krødsherad kommune følger opp som en av deltakerne i forhold til eierstyring. Kommunen følger opp prosessen med ny lokasjon for 110-sentral. Gebyrer ifm feiing reguleres med deflator på 2.6 % for 2018.

Kommunale bygg og anlegg

Kommunen har en stor bygningsmasse i tillegg til uteområder og liten bemanning mhp tilfredsstillende oppfølging. Man vil i 2018 jobbe for å få opp igjen en arbeidsgruppe i samarbeid med NAV. Det arbeides videre med bygningsvedlikehold og bygningsdrift og gjennomføring av tiltak innen de rammer som bevilges. Nødstrømstilrettelegging av sentrale funksjoner på kommunehus, Noresund Skole og Noresund barnehage finansieres fra sektorens frie fond. Utover dette må man også se på tilpasning av brannstasjonen som følge av ny brannbil.

Renhold

Vurdere å etablere felles lagerpunkter for renholdere i kommunen.

Parker og plasser

Drifte og vedlikeholde etablerte kommunale grøntanlegg. Anleggene er viktige for bygdas innbyggere og for tilreisende – man arbeider for at grøntområdene og badeplassene skal være velstelte og ryddige. Det er behov for utskifting av gamle lysarmaturer for vegbelysning i kommunale boligområder. Samtidig er kommunen i en økonomisk presset situasjon.

Utbygging

Kommunestyret har vedtatt følgende utbyggingsprosjekter som skal gjennomføres/følges opp i 2018.

- Nye Kryllingheimen – rehabilitering og utbygging
- Nytt renseanlegg på Bjøre
- Det pågår utredning for
 - o Skolene
 - o Noresund barnehage

2.6 Sektor 5: NAV

Tabellen viser de endringene som er innarbeidet i budsjettet.

Sektor 5: NAV: Aktivitetsendring					
	2017	2018	2019	2020	2021
Grunnlag ramme	3 056 000	3 090 000	3 069 000	3 069 000	3 069 000
Økte kostnader:					
Øke lønnskostnader - netto	34 000	79 000			
Reduserte kostnader:					
Økte inntekter:					
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	3 090 000	3 169 000	3 069 000	3 069 000	3 069 000
Rammereduksjon		-100 000			
Ny ramme - overført hovedoversikt	3 090 000	3 069 000	3 069 000	3 069 000	3 069 000

NAV Krødsherad skal være de lokale brukernes kontaktpunkt i forhold til alle tjenester som forvaltes av Arbeids- og velferdsetaten, samt kommunale tjenester som har et selvhjelpsperspektiv og et bredt arbeidsrettet fokus.

Kommunale tjenester:

Ut over kommunens ansvar for økonomisk sosialhjelp etter lov om sosiale tjenester, råd og veiledning, herunder økonomisk rådgivingstjeneste (gjeldsrådgiving), arbeidet med individuelle planer og kvalifiseringsprogrammet, skal kontoret dekke følgende tjenester:

- Flyktningetjenesten.
- Tiltak rusmiddelbrukere.
- Bostøtteordning.

Krødsherad kommune har gått inn i NAV Krødsherad med 2 stillingshjemler + 20 % til NAV-leder. I perioder kommer prosjektstillinger i tillegg. I 2017 fikk kontoret et tilskudd på kr. 550.000 til rusarbeid. Bemanningen må derfor vurderes når en får oversikt over hvor mye en får i tilskudd i 2018.

Rådmannen finner det verdt å bemerke at kommunen har et relativt stort antall barn som er i familier som i en eller annen form mottar økonomisk sosialhjelp. Kontoret har de siste åra lyktes med å få tilsagn på søknader om barnefattigdomsmidler.

Lønnskostnader i henhold til lønnsoppgjør 2017 er innarbeidet. Det er ikke innarbeidet midler til prisjustering av sosialhjelpsbudsjettet og økning må dekkes innenfor sektorens rammer. NAV ser pr nå ingen oppgaver som vil medføre utfordringer i forhold til budsjett for 2018.

3. INVESTERINGSBUDSJETT FOR PLANPERIODEN.

3.1 *Investeringsbudsjett for planperioden*

Tabellen på neste side viser investeringene som er lagt til grunn ved beregningene av renter og avdrag i økonomiplanen.

Det vises også til egen sak til kommunestyret 14. desember vedr. overføring av tidligere vedtatte investeringsbudsjettbevilgninger.

Investeringsbudsjettet for 2018 er bindende når kommunestyret har gjort sitt budsjettvedtak.

Øvrige år er veiledende.

Det er to store prosjekter som er innarbeidet i planperioden:

- Nye Kryllingheimen
- Ny renseløsning

Det er ikke lagt inn midler til skolebyggrenovering/nybygg skole – ei heller til utvidelse Noresund Barnehage. Investeringene her vil være betydelige. Disse vil komme som egne saker til kommunestyret.

For øvrig vises til prosjektbeskrivelser/-kommentarer etter tabellen.

Følgende investeringsprosjekter for 2018 foreslås delegert til administrasjonen å gjennomføre uten ytterligere politisk behandling.

- KLP egenkapitalinnskudd
- PC-innkjøp ungdomsskolen
- Kommunale veger
- Rehabilitering kommunale boliger/bygg
- Vannmålere
- Slettemoen – avslutningplan

Sak vedr. nye Kryllingheimen og ny renseløsning legges fram for kommunestyret.

Øvrige saker der det ikke allerede er gjort vedtak, legges fram for politisk behandling i formannskapet før gjennomføring, dersom prosjektene er innenfor de rammer som fremgår av budsjettet.

Investeringer						
		2017	2018	2019	2020	2021
Rammeområde 1:						
KLP - egenkapitalinnskudd	Dr.	560 000	610 000	610 000	610 000	610 000
Ladestasjoner	Fond/Tilsk.		470 000			
Sum rammeområde 1		560 000	1 080 000	610 000	610 000	610 000
Rammeområde 2:						
PC-innkjøp	Dr.	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Sum rammeområde 2		200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Rammeområde 4:						
Kommunale veger	Lån	600 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Nye Kryllingeheimen	Lån	7 000 000	41 520 000	37 880 000		
Rehab.kommun. boliger/bygg	Lån	500 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Opparbeiding mv boligtomter	Lån	500 000	500 000			
Ny renseløsning	Lån		6 000 000	33 228 000	67 828 000	3 000 000
Vannmålere	Lån		2 000 000	2 000 000	1 000 000	
Sletteemoen - avslutningsplan	Fond		600 000			
Opparb./planpros. Industrit.	Lån	1 500 000				
Vann Sletteemoen avfallsm.	Lån	300 000				
Sum rammeområde 4		10 400 000	51 620 000	74 108 000	69 828 000	4 000 000
Totale investeringer		11 160 000	52 900 000	74 918 000	70 638 000	4 810 000
Finansiering:						
Disposisjonsfond		0	835 000			
Tilskudd			235 000			
Finansiering via drift		760 000	810 000	810 000	810 000	810 000
Låneopptak		10 400 000	51 020 000	74 108 000	69 828 000	4 000 000
Total finansiering		11 160 000	52 900 000	74 918 000	70 638 000	4 810 000
Udekket		0	0	0	0	0

3.2 Prosjektbeskrivelse:

KLP- egenkapitalinnskudd – stipulert egenkapitalinnskudd som er en årlig utgift som skal føres i investeringsregnskapet. Denne utgiften må finansieres av driftsmidler eller kapital-inntekter – ikke låneopptak.

Ladestasjoner – her vises til egen sak. Det er en forventning om at halvparten av kostnadene dekkes av tilskudd – resten finansieres ved bruk av fond.

PC-innkjøp. Dette gjelder PC-innkjøp til elever i henhold til tidligere vedtak. Det legges opp til at innkjøpet finansieres av driftsmidler. Innkjøpet er definert som investering, med overføring fra driftsregnskapet.

Kommunale veger. Midlene vil bli brukt til tiltak på kommunale broer, veier og rehabilitering av veilys. Behovet er betydelig større enn avsetningen.

Nye Kryllingheimen. Det vises til kommunestyrets behandling i sak nr. 127/16 hvor det ble vedtatt en totalramme på kr 97.868.000,- inkl. mva. I investeringsregnskapet opererer vi med ramme eks. mva. Den vedtatte rammen eks. mva er kr 78.294.400,-. Inkludert i den vedtatte rammen ligger en «pott» på kr 8.000.000 eks. mva som skal nyttes til kostnader til midlertidige løsninger i byggeperioden. Når det gjelder disse kostnadene er det avgjørende hva slags kostnader dette er for at det kan føres i investeringsregnskapet – høyst sannsynlig er dette kostnader som må dekkes over drift - dette må vi komme tilbake til når endelige forslag foreligger.

Beløpsforslaget for 2018 er identisk med det investeringstilskudd vi forventer.

Investerings-tilskuddet blir først utbetalt når det bygningsmessige er ferdig og godkjent.

Krødsherad kommune må derfor forskuttere dette tilskuddet, og forslaget er da at vi søker lån med avdragsfrihet, og at dette lånet innfris i sin helhet ved mottatt av tilskuddet.

Totalt er det budsjettert med en totalramme inkl. kostnader til midlertidige løsninger på kr 86.400.000 eks. mva.

Rehabilitering kommunale boliger/bygg. Behovet er større enn det som er avsatt og gjelder både kommunale formålsbygg og utleiebygg men bevilgningen må også ses i sammenheng med at man nå har innarbeidet midler til «Nye Kryllingheimen» og det skal utredes videre investeringer i skolebygg og Noresund barnehage. Det er avsatt 0,3 mill. kroner til bygg i investeringsbudsjettet for arbeid som medfører standardheving. Dette er i tråd med regnskapsforskriftene. Det legges til grunn at rådmannen ved teknisk sektor foretar prioritering av hvilke oppgaver som må gjøres utfra hensyn til sikkerhet, helse, pålegg og lignende.

Opparbeiding mv boligtomter. Her er det avsatt en halv million kroner.

Ny renseløsning. I planperioden er det avsatt litt i overkant av 110 millioner kroner. Kapitalkostnadene skal dekkes av 3 parter: Sigdal kommune, Norefjell Vann- og Avløp AS og Krødsherad kommune. Kapitalkostnadene er en del av Krødsherad kommunes selvkost, og skal justeres opp mot selvkostfondene/og/eller gebyrene. I driftsbudsjettet er det verken lagt inn utgifter eller inntekter på dette prosjektet.

Vannmålere. Det er politisk vedtatt å innføre vannmålere. Det planlegges å starte med fysisk innføring i 2018. Arbeid estimeres å pågå fra 2 til 4 år i byga og på Norefjell. Kostnader vil bli kjent gjennom anskaffelsesprosesser i starten på 2018, men det settes av penger til tiltaket i budsjettet for å synliggjøre omfanget. Vannmålere har 10 år avskrivningstid og man vil føre kostnader til monterte vannmålere for de enkelte år som

en investering i selvkostregnskapet for vann (på samme måte som for andre investeringer).

Slettemoen – avslutningsplan. Det settes av 600 000 kr til avslutningsplan på Slettemoen slamlaguner og avfallsdeponi. Dette fordeles med 50 % renovasjon, 40 % offentlig avløp og 10 % spredt avløp.

Vedlegg 1: Budsjettskjema 1a og b

BUDSJETTSKJEMA 1A OG B			
	<i>Regnskap</i>	<i>Budsjett</i>	<i>Budsjett</i>
	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
BUDSJETTSKJEMA 1A			
Skatt på inntekt og formue	-67 497 546	-67 700 000	-68 047 000
Ordinært rammetilskudd	-72 042 327	-72 400 000	-74 756 000
Skatt på eiendom	-1 955 633	-11 950 000	-12 300 000
Andre skatter	-231 804		
Generelle statstilskudd	-8 085 812	-1 300 000	-1 300 000
Sum frie inntekter	-149 813 122	-153 350 000	-156 403 000
Renteinntekter og utbytte	-4 860 709	-1 350 000	-1 350 000
Renteutgifter	1 834 439	4 010 000	4 119 900
Avdrag på lån	6 229 392	7 548 000	8 064 100
Netto finans og gjeld	3 203 122	10 208 000	10 834 000
Til ubundne avsetninger	11 683 848	205 000	205 000
Til bundne avsetninger	2 585 696	3 032 000	4 058 800
Bruk av tidl. års mindreforbr.	-6 401 172		
Bruk av ubundne avsetninger	-3 294 815	-775 000	-600 000
Bruk av bundne avsetninger	-418 389	-880 000	-880 000
Netto avsetninger	4 155 168	1 582 000	2 783 800
Overført til inv.budsjett	1 362 015	760 000	810 000
Sum overf. Inv.budsjett	1 362 015	760 000	810 000
Til fordeling drift	-141 092 817	-140 800 000	-141 975 200
BUDSJETTSKJEMA 1B			
Admin./fellesdrift	19 599 788	29 865 000	28 901 500
Finans.trans - delegert myndighet	3 166 371		
Oppvekst	45 795 453	46 575 000	48 145 700
Finans.trans - delegert myndighet	1 016 000		
Helse, sos. og omsorg	52 117 000	52 198 000	53 082 200
Finans.trans - delegert myndighet	-1 200 000		
Teknikk næring og miljø	7 015 691	9 072 000	8 776 800
Finans.trans - delegert myndighet	1 446 000		
Nav	5 927 596	3 090 000	3 069 000
Finans.trans - delegert myndighet	862 000		
Sum netto driftsramme	135 745 899	140 800 000	141 975 200
Overskudd/avsetninger	-5 346 918	0	0

Vedlegg 2: Budsjettskjema 2a og b

BUDSJETTSKJEMA 2A OG B			
	Regnskap	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018
BUDSJETTSKJEMA 2A			
Investeringer anleggsmidler	41 703 716	10 600 000	52 290 000
Utlån og forskutteringer	512 000		
Kjøp av aksjer og andeler	499 652	560 000	610 000
Avdrag på lån	261 930		
Dekning tidligere års udekket	0		
Avsetninger	2 600 421		
Årets finansierungsbehov	45 577 719	11 160 000	52 900 000
Bruk av lånemidler	-25 746 010	-10 400 000	-51 020 000
Inntekter fra salg anleggsmidler	-4 304 101		
Tilskudd til investeringer	-2 174 497		
Kompensasjon for mva	-4 370 955		
Avdrag utlån og refusjoner	-5 211 212		
Andre inntekter	-58 099		-235 000
Sum ekstern finansiering	-41 864 874	-10 400 000	-51 255 000
Overført fra driftsregnskapet	-1 362 015	-760 000	-810 000
Bruk av tidl. års utdisponert	0		
Bruk av avsetninger	-2 350 830		-835 000
Sum intern finansiering	-3 712 845	-760 000	-1 645 000
Sum finansiering	-45 577 719	-11 160 000	-52 900 000
Udekket	0	0	0
	Regnskap	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018
BUDSJETTSKJEMA 2B			
Tomtesalg Glesnemoen	131 511		
Gateadressering	45 109		
IKT-utstyr/linjer	303 634		
Leiligheter Krøderen	10 483 135		
Ladestasjoner			470 000
Sum rammeområde 1	10 963 389	0	470 000
Pc-kjøp elever	178 374	200 000	200 000
Sum rammeområde 2	178 374	200 000	200 000
Sum rammeområde 3	0	0	0
Infrastrukturfond Norefjell	3 227 002		
Sundelykka	20 800		
Ambulansestasjon	6 780 445		
Øvre Ruud	6 606 741		
Opparbeiding Sletteemoen	531 857		
Svømmehall	8 642 154		
Kommunale boliger/bygg	1 556 952	500 000	300 000
Klargjøring tomter	37 125	500 000	500 000
Kom-tek	493 675		
Kunstgressbane	2 665 202		
Industritomt		1 500 000	
Kommunale veger		600 000	700 000
Vann Sletteemoen		300 000	
Nye Kryllingheimen		7 000 000	41 520 000
Ny rensløsning			6 000 000
Vannmålere			2 000 000
Sletteemoen			600 000
Sum rammeområde 4	30 561 953	10 400 000	51 620 000
Sum rammeområde 5	0	0	0
Sum investering i anleggsmidler	41 703 716	10 600 000	52 290 000
KLP - egenkapitalinnskudd		560 000	610 000
Totalt investering	41 703 716	11 160 000	52 900 000